

Z zasłku Ligi Morskiej i Kolonjalnej

Kazimierz DEMEL.

(Hel).

**Nowe stanowisko jamochłona *Perigonimus cirratus*
Hartlaub — polipa meduzy *Halitholus cirratus*
Hartlaub.**

**Une nouvelle station de *Perigonimus cirratus*
Hartlaub dans la Baltique.**

[Z mapką].

Jedynym dotąd stanowiskiem jamochłona *Perigonimus cirratus* HARTLAUB była zatoka Gdańska, gdzie osiadły ten polip kolonjalny, został raz tylko znaleziony przez wyprawę niemiecką na statku „Poseidon“ w głębokości 100 m, na pancerzu i na nogach pospolitego tam skorupiaka podwoja (*Mesidotea entomon* L.).

Znalezienie to było ważne, gdyż po bliższem zbadaniu przez HARTLAUBA¹⁾ gatunek wspomniany okazał się polipem meduzy *Halitholus cirratus* HARTL. (= *Tiara conifera* HAECKEL), uważanej w Bałtyku za reliktową formę arktyczną²⁾, ze względu na swe rozsiedlenie cyrkumpolarne (Wybrzeże Murmańskie,

¹⁾ XII Craspedote Medusen, Nordisches Plankton, Kiel, **17**, 1913, p. 281.

²⁾ KRAMP P. L., The Hydromedusae of the Danish Waters; Kgl. Dansk. Vid. Selsk. Skrifter., Naturv. Math. Afd., Copenhagen, (8), **12**, 1927.

ERMAN S., Biologische Geschichte d. Nord u. Ostsee; Tierwelt d. Nord u. Ostsee, Lfg. XXIII, Leipzig, 1933.

Morze Barentsa, Spitzbergen, Grenlandja, północne brzegi Alaski), nieobecność u wybrzeży europejskich Atlantyku i w Morzu Północnym, oraz występowanie w Bałtyku w wodach głębszych, zimniejszych.

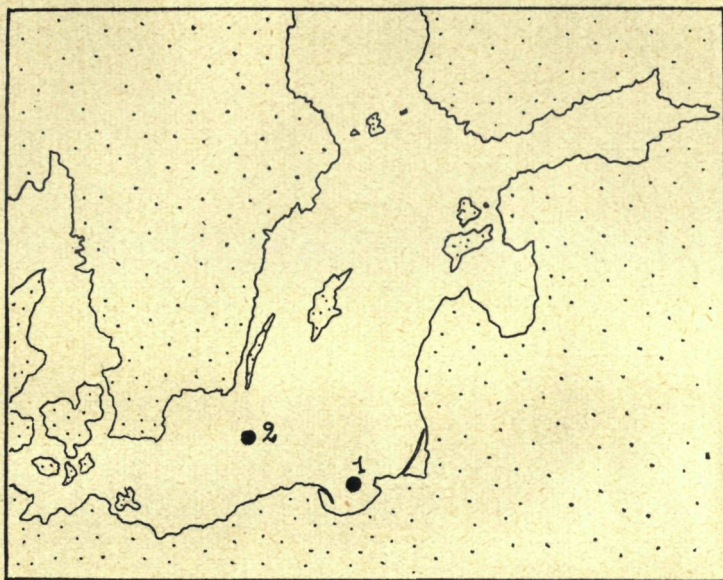
Meduza *Halitholus cirratus* jawi się dość licznie w Bałtyku i zależnie od pory roku w różnych jego rejonach. W Kategorii i w cieśninach duńskich występuje od marca do maja; w basenie południowym (bornholmskim) Bałtyku od czerwca do lipca; w środkowym — w sierpniu. Jej polip *Perigonimus cirratus* przeciwnie znaleziony był dotąd, jak powiedzieliśmy, raz tylko w głębinach zatoki Gdańskiej.

Uderzała więc rażąca dysproporcja między stwierdzonymi dość licznymi miejscami występowania meduzy a jedynym dotąd znaleziskiem jej polipa. Ten brak danych o rozsiedleniu formy polipoidalnej otwartemi pozostawiał wiele kwestyj odnośnie występowania samej meduzy. KRAMP naprzykład zastanawiał się nad tem, czy meduzy te w Kategorii pochodzą z Bałtyku, przeniknąwszy tam po przez Bełty, czy też z trwałych stadiów rozwojowych przepędzających lato w Kategorii. Każde więc nowe stwierdzenie występowania tego rzadkiego polipa jest godne zanotowania, tembardziej, że przyczynia się jednocześnie do poznania biologji ciekawej, reliktovej w Bałtyku meduzy *Halitholus cirratus*.

Z tego też względu uważamy za konieczne zanotowanie nowego stanowiska *Perigonimus cirratus*, stwierdzonego przez nas 3 VI 1933 r. w pobliżu Ławicy Środkowej¹⁾, w punkcie 55° 33' 8 N i 16° 33' 5 E, w głębokości 64 m, na dnie pokrytem szarym iłem gliniastym. Liczne kolonje tego hydropolipa znalezione zostały na muszelkach małża rogowca (*Macoma baltica* L.), licznie tam występującego. Charakterystyczne niewielkie 2 — 3 mm wysokie kolonje, złożone z polipów o sześciu średnio ramionach, o perisarku pokrytym drobnymi ziarenkami piasku, nie nasuwały żadnej wątpliwości co do tego, z jakim gatunkiem mamy do czynienia. Temperatura w tej głębo-

¹⁾ Podczas wycieczki naszej na statku szkolnym „Dar Pomorza“, odbytej między 1 a 7 VI 1933 r. dla bliższego poznania konfiguracji i charakteru dna oraz stosunków biologicznych Ławicy Środkowej (Mittel-Bank).

kości nie przekraczała 4°, potwierdzając tem samem zimnowodny charakter środowiska — normalnego dla tego arktycznego gatunku.

Mapka ilustrująca dwa dotąd stwierdzone miejsca występowania hydropolipa *Perigonimus cirratus* HARTL. w Bałtyku.

1. Stanowisko dotąd znane (Zatoka Gdańska).
2. Stanowisko nowe stwierdzone przez autora (nieco ku zachodowi od Ławicy Środkowej).

Ze Stacji Morskiej w Helu.

RÉSUMÉ.

L'auteur établit dans la Baltique une nouvelle station de *Perigonimus cirratus* HARTLAUB — hydropolipe qui n'était pas trouvé jusqu'à présent qu'une seule fois dans la profondeur du Golfe de Danzig par le bateau des recherches „Poseidon“.

Cette espèce — polype de meduse *Halitholus cirratus* HARTL. — a été trouvé par l'auteur le 3 VI 1933 ¹⁾ dans le voisinage de Mittel-Bank (55° 33',8 N 16° 33',3 E), dans la profondeur de 64 m sur les coquilles de *Macoma baltica* L.

La petite carte, jointe au texte polonais, illustre cette nouvelle station marquée par le point 2.

¹⁾ Pendant la croisière estivale du navire-école polonais „Dar Pomorza”.